

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztőségi felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁL.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN

Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:

Fél évre 14 korona | Egy óra 2K 40

Előnyomulásunk Dobrudzsában.

Hivatalos. Érkezett este 10 órakor.

BERLIN, január 23.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

Arimen ierestől északkeletre bajor ezredek fel-
derítő csztagai behatoltak ellenséges árokba és ne-
hány fogollyal s gépfegyverrel tértek vissza. Trom-
mellestől északnyugatra visszavertünk állásaink
ellen előrenyomuló csapatok egyébként csak időn-
ként tisztuló párás idő akadályozta tüzéségi és re-
pülő tevékenységét.

Keleti hadszíntér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvasala:

Dueu mentén és Aucktól északnyugatra tüzési-
ségi tűz átmenetileg fokozódott. Dünaburgtól nyu-
gatra árokvédőink elűzték egy orosz portyázó osz-
tagok amelyek pitmalatkoz első vonalunkba behatolt.

József főherceg vezérezredes harcvasala:

Erdős Kárpátokban a Moldava-felé ereszkedő
határhegység reháry helyen tiszta fagyos időben
élénk tüzéségi harcok fejlődtek, német és osztrák-
magyar csapatok előrsi ütközetek alkalmával Sla-
nic és Kunavoly között ellenségrek száz emberét
elfogták és Casiluvölgytől visszaverték erősebb el-
lenséges előretérésiiket.

Mackensen vezértábornagy hadserege:

Putna alsó folyásánál előtéri ütközetek reánk
nézve eredményel végződtek. Dobrudzsában bulgár
csapatok Tulcnál átkeltek a Duna déli torkolati
ágán és északi parton orosz támadásokkal szem-
ben megtartották.

Macedónia harcvasal:

Lényegesebb esemény nem történt.

Lundendorff Miniszterelnökség
sajtóosztálya.

Wilson üzenete a békéről

Az Egyesült Államok elnöke az Unió kongresszusához küldött üzenetében beszámol a béke ügyében való álláspontjáról

Bécs. Az itteni amerikai nagykövet közli, hogy
Wilson üzenetet küld az Unió kongresszusához,
amelyben ismerteti a hadviselő államokhoz intézett
békéjegyekre érkezett válaszok tartalmát.

A központi hatalmak válasza — szól az üzenet
— csak annyit tartalmaz, hogy készek konferen-
ciára összeülni.

Az antánt már részletesebben válaszol. Kijelen-
tik, hogy biztosítékok és jóvátétel nélkül kielégítő
megoldás lehetetlen.

Amerikának ebben a válságban szerepet
kell játszania. Önmagának és a világnak tartozik
azzal, hogy megállítsa azokat a feltételeket, a
melyek mellett segítséget nyújthat.

Csatolnunk kell nemzetünk súlyát és erejét
más nemzetek súlyához és erejéhez, hogy a világ-
békét biztosítsuk. Olyan békét kell teremtenünk, a
mely nem csupán az érdekelt államok külön érde-
keit szolgálja. Győzelem nélküli békének kell kö-
vetkeznie, mert a győzelem olyan békére vezetne,
amelyet rákényszerítenének a legyőzöttre.

Ilyen béke újabb háborus magvakat rejtene
magában.

Sehol sincs olyan jog, miszerint népeket a ha-
talm egyik tulajdonosától a másikhoz lehetne átadni.

Wilson javasolja, hogy egyik nemzet sem igyekezzék kormányzatát a másik népre vagy nemzetre kiterjeszteni.

Szükséges, hogy minden nép és nemzet, a kicsinyek épp úgy, mint a nagyok szabadsága teljes mértékben biztosítottassék.

Wilson javasolja, hogy a népek a jövőben szövetségben tömörüljenek, amely megakadályozza egy ilyen világhatalomra kiterjedését.

Javasolja a tengerek és a fegyverkezések korlátozását.

Más eszmékért — írja a jeleltés — nem foglathatók állást, mint amelyek tulajdoná minuen népek és eszméi az emheriségnek, amelyeknek érvényre kell jutniok.

A koronázási javaslatok.

A képviselő az ülése

A koronázással kapcsolatos törvényjavaslatok vannak a napi rendben és a munkapárti rendszer természetstajáshoz tartozik, hogy ugyanebben az ülésben kellett jelentést tennie a képviselőháza elnökének a Daniel Muslay összehírdetéseiről. Sokszor megállapítottuk már, hogy a munkapárti árnny minden fény mellett ott éktelenkedik.

Az első törvényjavaslat a király megkoronázásáról szól. Es főáll Urmány Nándor: beszédbe fog az rendkívüli, magával ragadó sajátosságos modorában.

— Láttam a szent koronát. A minden jogok forrását,

Es gyönyörű, magyarosan busztrófiákat zeng a szent jelvényről.

Beszél a koronázás királyról a nemzet reményeireiről.

— Mégis olyan jeleket látunk, — kesereg kuruc lelke, — hogy a kormányzati rendszer folytatódik. Pedig mindennek meg kell változni.

A magyar királynak vissza kell adni azokat a felségjogokat, a melyeket Magyarországon ma még az osztrák császár gyakorol.

— A kormány nagy mulasztást követett el, hogy nem törekedett

é, változások keresztülvitelére. Legfeljebb a saját állásának megőrzésére törekedett, de megelégedkezett a nemzetről.

— A régi császári koronázás is legtöbbször az osztrák császárt helyezte előtérbe.

IV. Károlyt az I. Károly himnuszával fogadták. A honvédtábornok a királyt a császár nyolcvén üdvözölte. Es így tovább. A konfúziók valószínűs fuziója es.

— Itt csak IV. Károly király az ur. Meg kell teremteni a király és a császár között a teljes paritást. A király „capitis deminutio”-ját meg kell szüntetni.

— Meg kell mondani a királynak, hogy soha nem voltunk büszkébbek nemsejünkre, mint most, hogy soha nem voltunk féltékenyebbek nemzeti jogainkra, mint most s soha nem fájt a sérelem annyira mint most.

— A királyok uralkodása csak egy egy emlék a nemse életében. A királyok elmúlnak, a nemzet örökkön él.

Urmány Nándor beszédének rendkívüli mély hatása volt.

A napirend második pontja a hitlevél és eskü beiktatására.

Rakovszky István a hitlevél átadásánál tapasztalt visszasszögokra mutatott rá. Többek között nem volt késni a király válasza s ezért egy idegen ur családtagt a trón előtt a fontos közigazgatás alatt ideoda s hogy időt nyerne jenek, Tissa odasugott a hercegprimásnak:

— Huszad csak, huszad csak keservesen . . .

Balogh Jenő, mint a volt nádorhelyettes helyettes ast felelte, hogy ami baj volt, az a háboru, vagy a véletlen okozta, nem pedig a kormány.

A Ferenc József emlékeztetőre vonatkozó javaslatok elsőnek Polónyi Géza szólt föl. Első eset, hogy messze túl megyünk a kegyeletben az eddigi szokáson az uralkodó emlékének megőrzésében.

A törvényjavaslat már nem a kegyelet jegyében tárgyalandó. Az elhunytat már nem védi a király elérhetetlensége. Uralkodását két részre kell osztani: a koronázás előtti és a koronázás utáni részre.

Az első rész magyar vonatkozásban fájalmas, veszélyes a császárság és az osztrák birodalmi eszme. Az uralkodás családi összekövés folytatás keletti. Es a kort nem lehet áldásos emlékeink közé sorozni igazolja az szabadságharcunk véres története. Tizenkilenc esztendő szarnokság emlékét nem szabad mint „áldásos uralkodást” törvénybe írtatni. Es ellen a „tizenhárom” vére tiltakozik.

A függetlenségét és 48 párt részéről Hólló Lajos szólt föl. A javaslat tendenciájával szemben rámulatott — az új korszak kezdetén — a letűnt korszak nagy sérelmeire.

Miért nem vállalta Nagy Lajos a közéleti felelősséget?

Már Kúthy is lemond

Kúthy báró munkakedvét külső és belső okok derékon szegték. Az előbbiekről teljes lezetlenséggel ír „Az Ujság”, az utóbbiakról még ennél is nyitabban fognak beszélni a képviselőházban, a közéleti mezés vitájánál.

Ugy látszik, hogy a Közéleti Hivatal elnöke végre maga is belátta azt, hogy a szabad kéz biztosítása nélkül végre maga is belátta azt, hogy a szabad kéz biztosítása nélkül képtelen olyan eredményeket elérni, amelyekre bizonyára vágyakozott. Hogyha hatalmi köre csak a vármegyei alispánokig ér el, azonban nem tud behatolni a közigazgatási hatalmasságok dzsungeljébe,

ugy csak lefelé lehet erős, holott sokkal célirányosabb volna, ha az ellenkező irányt követhetné. Ezzel természetesen együtt járna a parlamenti felelősség kérdése is, amihez csökönyösen ragaszkodott Nagy Lajos, amikor az élelmezési diktatortástot fölkinálták neki.

Osztrólczyk kinevezése mutatja, hogy ezen az állapoton a jövőben sem szándékoznak változtatni. Az egyik főispán megy, a másik jön a Közéleti Hivatal élére, de a rendszer marad.

NAPI HIREK

— Küntelelt h5 makói. A balassagyarmati 85. gy. ezred parancsnoksága közli, hogy Murvai József 1879. évbeli népfelkelő gyalogos a harcúren tanúsított vitézségéért a bronz vitézségi éremmel lett kitüntetve.

— Hirtelen halál. Kádár Mihály az újvárosi templom toronyra tegnap délután fent a magasban megszedült, Gozzátartozói lehozták s bevitték a kórházba, ahol azonban rövid kilódás után kiszervenvedett. Kádár 64 éves volt. A megejéit orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öreg toronyórt szívszélhűdés ölte meg.

— Van már villany. Makón a mai naptól kezdve a villany világítás zavartalanul történik. Az a bizottság, melyet a képviselőtestület küldött ki a villany világítás csökkentésének ügyében, igen alapos s derék munkát végzett. Érvényt szerzett a közönség érdekeinek s a képviselőtestület azon felfogásának, hogy semmi sem indokolja az üzem csökkentését s a régi világítási rendet kell fenntartani. Ugy látszik, hogy ez sikerült és Makó város közönségének most eggyel kevesebb oka van a panasza.

Tábortűz mellett

Szövegét írta és zenéjét szerző: KONCZ BÉLA.

Megjelent Rózsavölgyi és Társa budapesti zeneműkiadó cégnél. Kapható Makón: VÉSZI DEZSŐ könyvkereskedésében. Ára: 2 korona.

— Uj órési rend a makói malmokban. A m. kir. miniszterium elrendelte, hogy a vámmentes malmokban ezentúl tiszta lisztet az összes liszt mennyiségnek csak 15 százaléka erejéig szabad előállítani, 80 százalékos kiörlés mellett. A molnárak kötelesek a vámmentes malmokban a 10 százalékos megállapított órési vám mérvét üzlethelyiségükben kifüggeszteni.

— Feloldották a makói állatzárlatot. A makói rendőrség ma a következő értesítést teszi közzé: Makó város területén a ragadós száj- és körömfájás miatt elrendelt volt zárlatot ezennel feloldom és erről a közönséget értesítem.

— A katonai szemlérelől való elmaradás vétség. A szolgálat elkerülése a katonaságnál súlyos bűncselekmény. Amennyiben a mulasztás nyolc napnál tovább tart, a cselekmény már büntetnek számít és két évig terjedhető börtönbüntetéssel büntethető, ha pedig a mulasztás nyolc napnál kevesebb, a mulasztás csak vétség, amelynek büntetése hat hónapig terjedhető fogház. A lepfelsőbb haditervezészek most kimondta, hogy a szemle miádig csak egy napig tar, a szemleköteles tehát csak egy napra van beidézve. Ha ezt a napot elmulasztja, csak egy napos mulasztást, tehát vétséget követ el és hat havi fogházat kap, bármily hosszú idő telik is el a szemle napja és a későbbi jelentkezés, vagy behívás közzöit.

Elveszett 22 én egy kocsi a való ülés bőr párnával az Igácsi uttól az Ó Földeáknak vezető uton. Becsületes megtaláló szolgáltatassa be a rendőrség: e vagy Földeák község-házához, hol illő jutalomban részesül.

— SZÖRMEGARNITURÁK (muffok, gallérok), feltün olcsó árban beszerezhető Weizmann Malvin kalaptermében. Telefon 174 szám.

— Keresünk régi lappeldányokat. A „Makói Független Újság” 1916. január 27 iki, február 1, és

február 24 iki, továbbá április 18 és 30 iki lappeldányait keressük. Aki nek megvan sziveskedjenek azokkal szerkesztőségünkbe befáradni.

Makón, ügyvédi irodában, gyakorlott irnok azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban.

Rekvirálási felhívás

Felhivatik Makó város közönsége, hogy a most folyó katonai rekvirálás ide e alatt mindenki otthon tartózkodjék, vagy lakásának kulcsát (még az üres tanyáét is) a szomszédjának adja át, mert ellenkező esetben lakása (tanyája) fötörtetik.

A közönség készletét a katonai rekviráló bizottság előtt őszintén és a magyar ember hazafiasságához méltóan tárja fel, mert ellenkező esetben az eltitkolt készletet hadi dígárúként minden ellenérték megterítése nélkül fogjuk elkobozni.

Grosz Sándor,
hadnagy, a rekviráló biz. parancsnoka.

Makói Urania Színhöz

Telefon száma: 181

Szerdán, január 24 én,

A Nordisk filmgyár remeke!

A CSÁBITÓ

Dráma 3 felvonásban,
a főszerepben:
NICOLAI JÓHANSEN

Varázs ital
Vigjáték.

Vizbefullók
megmentése
Természetes

Előadások kezdete 6. és fél 9 kor

Katonák őrmestertől lefelé a jegy felét fizetik, kivéve vasárnap est

A makói róm. kath. egyháztanácsból

3—1917. sz.

Árverési hirdetmény

A makói róm. kath. egyháztanács által ezennel közhirrététek, hogy a hitközség tulajdonát képező kántorlakás (Vörösmarty utca 11 sz.) önkéntes árverés útján a legfőbbet ígérőnek eladatik.

Az árverezés folyó évi január hó 28 án, vasárnap d. u. 5 órakor a belvárosi iskola tanácstermében tartatik meg.

Makó, 1917. jan. 22 én.

Az egyháztanács elnöksége

Tajfajta értesítő,

Értesítem a nagyérdemű lötenyésztő gazdaközönséget, miszerint a jelen háborús viszonyokra való tekintettel kivételesen tervbe veti

utópárosítás

a folyó évben a makói ménállomáson február hó 3-án egész nap és február hó 4-én déig fogom megtartani.

Párosító kancák a nagy-méltóságú földmiveltésügyi miniszterium 1915. évi augusztus hó 23 án kelt 5366 II a. számú rendelete értelmében hadiszolgálatra való besorozásnál lehetőleg visszahagyatnak.

Gróf D'Orsay Olivér
nyugalmazott ezredes
a Tajf. lötenyésztés elnöke.

Kiadó

feles munkálatra

20 katasztrális

hold föld

Ertekezni lehet:

Özv. Dr. Kiss Pálnóval

REGÉNY.

Egy világvégi történet

(1475)

133. fejezet.

Ninette.

— Már most tudni akarom, mi történt? Nem szeretem a komédiázt!

Én még nem szeretem a hazugságot! kiáltá Ninette a fölémelkedett.

A nagyherceg meghökkent. Mit jelentenek e szók? Mit ért ezalatt Ninette? Igy mult el egy perc.

— Ugy-e, most hallgat! mondá Ninette.

— Valóban nem értelek kedvesem! monda erre a nagyherceg.

— Hát hány nyakláncot is csináltunk? kérde Ninette élesen. Tegnap est mondta, hogy csak egyet és most kiált, hogy kettőt csináltat. Ki számára csináltatja azt a másikat?

Folyt. köv)

Eladó egy pej paripaló. Megtekinthető Sirkort-utca 3. sz. a. Budai Birtaln

Eladó ház és fűszer üzlet Makón forgalmas helyen levő

fűszerüzletemet, bázzal

együtt azonnal eladom, vagy eset a házat egyedül, mely gazlétkodnak is megford.

Gróf János
Lelei ut.

Kiadó butorozott szoba.

2 egymásba nyíló szoba azonnal kiadó. Hajnal utca 13 szám alatt.

Hirdetések felvétele ne

Ablakredöngök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

Eckhardt Vilmos földéki - kőhalmi 500 holdas birtoka kisebb parcelláknak eladó.
Értekezni lehet: dr. **SUKOVICH ODÓN** ügyvédi irodájában Makón (Uri-utca Böhm ház.)

Sárkány Józsefnek

egy köblös ugartöldeje eladó, az igái ut mellett, Csikós István szomszédságában. Értekezni lehet: Kálvária utca 58 szám alatt.

A Makói Onsegélyző Egyesület mint szövetkezet, (Hunyadi-utca, makói takarékpénztár épület) ujjonnan megnyit

záloginté zete

a legmérsékeltebb kamatláb és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönök ad
**ékszerekre, arany és ezüst-
neműekre értékpapírokra,
sorsjegyekre**
és egyéb ingóságokra.

Takaréktári osztály kölcsönöket folyosít előnyös kamatláb és fizelési feltételek mellett ingatlanokra, váltóra és kötelezvényre.

Hivatalos órák d. e. 9-12-ig d. u. 3-5-ig.

Egy dupla fedetű női aranyra sürgősen eladó.

Cím a kiadóhivatalba.

Eladó föld.

BIRÓ FERENCNE Jángor 1 szám alatti lakosnak 2 hold földje szabadkézből eladó, Értekezni lehet: ugyanott,

Hirdetések felvételnek.

Ratkay Ferenc

tudatja, hogy nála állandóan aranka-
mentés

heremzgot

lehet kapni, egy kicsinyben, mint nagyban.

Értekezni lehet Várad utcai vendéglőjében,

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szájpadlás nélkül, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcelánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehéritését és hűs fogsorok átalakítását elvégeztetve, 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt öt év óta Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.
Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

PCOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szappan, megfolt, arc-, kézrossz és mindenféle bőrbetegségek ellen.

Vilma hajpon, Vilma szappan és hajjító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona; Vilma szappan 1 korona; Vilma hajpon 70 fill. Hajjító 1 K. Ezen piperezetek több kiállításán éremekkel lettek kitüntetve.

Marhabört,

lőbört, juhört, nyulbört, hánybört, csikabört és mindenféle börtöket és gyapjút, a legmagasabb napi árban vessek.

Löwenstein Armin

Deák Ferenc- u 48 szám. Fácaska bormérés mellett.

10 éves

pecsenyebor eladó

Cím a kiadóban.

**Hirdetések
felvételnek
a kiadóban.**

Értesítés.

Értesitem a Neszelt Örlöttökök közönséget, hogy az Örlöttökök Szegedi utcai gőzmalomban újból megkezdtem.

Tisztelettel:

Landeszman Mór

gőzmalom tulajdonos. Ugyanott 1 igásló is eladó.

Daráló gépek,

manifaszineg kocsik és kocsikulcsok, előnyös árban azonnal kapható,

Glück Samunál, Makó

Mérlegképes könyvelő

önálló levelező, állást keres délutáni foglalkozásra. Üzletek, irodák, esetleges estői könyvelését is vállalja. Cím a kiadóhivatalban.

TAKÁCS JÓZSEF tulajdonát képező Bogarzó 871 számú,

egy fertály tanyaföld,

s hozzá való gazdasági épületekkel együtt szabadkézből eladó. Értekezni

Tarács Ferenc

és neje megbizottakrál, Bányai-utca 18 ujj szám a.

Eladó ház.

A Bécsi utca 52. ujj szám alatt egy jó karban levő HÁZ, eladó. Értekezni lehet a tulajdonosával,

Gera Istvannal

JOÓ VIKTORIÁ val, Nádasdy utca 47 szám alatt.

Eladó ház.

Harmath utca 3. szám alatt egy HÁZ szabadkézből eladó. Értekezni lehet,

Erdei Jánosné

talajdonosával ugyanott.

ELADÓ egy Első Magyar 4 és fél H. P. 16 éves

magánjáró gőzcséplő

garnitúra az összes szerelvény egyúttal teljesen územképes állapotban. Csakis személyesen tárgyalok.

Strepka János

gépiakatos Pityvaros.